

Opas 12 Keskustelu samarialaisen naisen kanssa: ylenkatsottu sukulainen

Mikäli Jeesus tulisi vapauttamaan Israelin Rooman orjuudesta, keskustelu juutalaisen neuvoston jäsenen kanssa olisi tarkoituksenmukaista, mutta vierailu samarialaisten luo oli täysin sopimatonta. Juutalaiset vihasivat samarialaisia enemmän kuin roomalaisia. Välttämättä rannikon tuntumassa kulkevaa Via Maris -tietä, jota roomalaiset sotilaat käyttivät, he valitsivat mieluummin Jordanin laakson kautta kulkevan pidemmän tien, jottei heidän tarvinnut kulkea uskonnollisten ja poliittisten vihollistensa kaupunkien kautta. Jeesus taas kulki opetuslastensa kanssa Samarian halki. Samarialainen nainen tulisi olemaan ensimmäinen, joka kuulisi hänen julistavan itsensä messiaaksi.

Lue Joh. 4:1–42

Jerry D. Thomas, *Messias* tai Ellen White, *Rakkaudella Isältä*, luku 19

Mikä antoi sysäyksen lähteä tälle matkalle? Joh. 4:1–4

- Jeesus veti huomiota puoleensa: Miksi tämä saattoi tuottaa ongelmia?

Jeesus jätti Juudean ja siirtyi Galileaan. Herodes Antipas, Peraan ja Galilean hallitsija, oli hyvin tyytymätön Johannes Kastajan saarnaamiseen. Kun Johannes nuhteli häntä veljensä Filipoksen (Trakonioksen neljännesruhtinas) vaimon Herodiaan ottamisesta puolisoikseen, Antipas vangitsi Johanneksen hiljentäen siten tämän. (Matt. 14:3–5, Luuk. 3:19–20 vrt. Mark. 1:14.) Jeesus muutti Galileaan jatkaen Johanneksen aloittamaa kansanliikettä.

- Jeesuksen oli ”kuljettava Samarian kautta”. Miksi tämä oli välttämätöntä?

Samarialaiset

Samarialaisilla ei todellakaan ollut tilaa juutalaisten ennalleen palautetussa valtakunnassa! Juutalaisten ja samarialaisten välillä oli pitkä kaunainen historia. Samarialaisilla oli juutalaisten kanssa osittain samat esivanhemmat: osittain he polveutuivat juutalaisista, osittain egyptiläisistä (Efraimin ja Manassan jälkeläisiä)¹ – mutta muuta yhteistä heillä ei sitten ollutkaan. He olivat menneet naimisiin assyrialaisien kanssa, ja juutalaiset pitivät heitä rodullisesti alempiarvoisina kutsuen heitä puoliverisiksi. He palvoivat pakanallisia jumalia. Juutalaisille oli opetettu: ”Hän, joka syö samarialaisen kanssa, on kuin se, joka syö sianlihaa.”² Tämä on tiivistetty hyvin sanoihin: ”Juutalaiset eivät näet ole missään tekemisissä samarialaisten kanssa” (Joh. 4:9).

Kuvittele seuraavanlainen kohtaus: Jeesus ja samarialainen nainen tapaavat Jerikobin kaivolla. Mitä huomioita sinä teet tilanteesta? Joh. 4:5–9

- Oli iltapäivä. Jeesus oli yksin ja nälkäisissä. Hän ”istahti kaivolle” (Joh. 4:6). Ylimpänä kaivonrenkaana oli suuri donitsinmuotoinen kivi, joka oli 45–60 cm paksu ja noin puolitoista metriä halkaisijaltaan. Kivessä oli keskellä reikä, mistä johtuen se tarjosi hyvän työalustan kaivon luona käyville. Kaivo itsessään oli nelisenkymmentä metriä syvä, eikä sen äärellä ollut ämpäriä kiinnitettynä.³
- Kävelymatka Sykarista kaivolle kesti kymmenen minuuttia – nainen tuli yksin.
- Kuvittele, miltä tilanne tuntui: Oletettavasti Jeesuksen tuli siirtyä kuuden tai seitsemän metrin päähän kaivosta antaakseen naiselle tilaa lähestyä kaivoa, rullata nahkaämpärinsä esille, nostaa vettä kaivosta, täyttää astiansa ja lähteä. Mutta sen sijasta hän tahallaan istui kaivon kivellä ilman ämpäriä.⁴ Miksei Jeesus siirtynyt?
- Jeesus rikkoi epämukavan hiljaisuuden yksinkertaisella pyynnöllä. Oli hyvin epätavallista, että mies keskusteli naisen kanssa, ja vielä yksin. Ja nainen oli kaiken lisäksi samarialainen. Mikä oli hänen reaktionsa?

Miten Jeesus johdatti tämän naisen opetuslapsiksi? Voitko nimetä viisi kutsua, jotka Jeesus esitti: tule katsomaan, seuraa minua, kalasta kanssani, rakasta vihamiestäsi ja ota vastaan Pyhä Henki? Joh. 4:10–26

- Mitä viitteitä tekstissä on Jeesuksen herkkätunteisuudesta naista kohtaan? Jakeet 10–12
- Miten Jeesus vastasi hänen kyynisyhteensä? Jakeet 13–14
- Mikä naisen vastauksessa viestii hänen sydämensä tarpeesta? Jae 15

- Jeesus kehotti naista osallistamaan myös perheensä hänen hengelliseen matkaansa, mikä johti näennäisesti pinnalliseen teologiseen keskusteluun. Miten Jeesus käänsi tämän mahdollisuudeksi muokata hänen käsitystään Jumalasta ja uskonnosta? Jakeet 16–24
- Minkä julistuksen Jeesus antoi vastaukseksi naisen kommenttiin siitä, että ”Messias tulee”? (jakeet 25 ja 26) Mitä samaa löydät siitä, miten Jeesus mitätöi temppelein merkityksen (Joh. 2:13–22) ja miten hän vastasi naiselle?
- Juuri silloin tulivat [Jeesuksen] opetuslapset paikalle. Heitä hämmästytti, että Jeesus puhui naisen kanssa, mutta kukaan ei kuitenkaan kysynyt, mitä hän tahtoi ja miksi hän puhui naiselle.” (Joh. 4:27.) Nainen lähti kiiruhtaen, ehkä kiusaantuneena heidän läsnäolostaan, mutta saapuessaan Sykariin hän esitti kutsun muille: ”Tulkaa katsomaan, tuolla on mies, joka kertoi minulle kaiken mitä olen tehnyt! Olisiko hän Messias?” (Joh. 4:28, 29.)

Sillä aikaa, kun nainen oli poissa, Jeesus käsitteli opetuslasten neljää hengellistä heikkoutta. Miten sinä samastut heidän vastauksiinsa tai hiljaisuuteen?

- a) ennakkoluulo (Joh. 4:27)
- b) päänäpintymä (Joh. 4:31–34)
- c) ennakkoehto (Joh. 4:35)
- d) ylpeys (Joh. 4:36–38)

Sitten nainen palasi tuoden mukanaan monia kaupunkilaisia, jotka ”uskoivat Jeesukseen kuultuaan naisen todistavan” (Joh. 4:39). He vaativat Jeesusta ja opetuslapsia jäämään, ja ”hän jäikin sinne kahdeksi päiväksi. Yhä useammat uskoivat Jeesukseen kuultuaan hänen itsensä puhuvan”. (Joh. 4:40–41.) Kuinka vaivaantuneita juutalaiset opetuslapset mahtoivat olla? Mitä he mahtoivat oppia?

Millaiseen lopputulokseen kaupunkilaiset tulivat? Joh. 4:42

Kertomus kuvaa sitä kulttuurit ylittävää luonnetta, joka Jeesuksella oli hänen valtakunnastaan. Ja samalla periaatteella hän teki myös opetuslapsia!

Maailman pelastaja

Herodes Suuri rakennuttaessa uudelleen Samarian kaupungin (Sebaste), hän rakennutti sinne myös keisari Augustukselle omistetun temppelin, joka näkyi kirkkaana päivänä Välimeren rannalla sijaitsevasta Kesarean satamakaupungista. Näin hän pyrki miellyttämään ja kunnioittamaan roomalaista ylipäällikköään. Vuosisatojen ajan kreikkalaisia ja roomalaisia valtiaita oli kutsuttu arvonimellä *sōter* (pelastaja), ja kuoltuaan vuonna 14 jKr. Augustus oli korotettu jumalaksi. Tästä huolimatta, vietettyään pari päivää Jeesuksen kanssa keskustellen, keisarin valtavan patsaan seistessä lyhyen välimatkan päässä, samarialaiset julistivat, että Jeesus ”todella on maailman pelastaja” (Joh. 4:42).⁵

Kristuksen menetelmä opetuslapseutta

Ei ole olemassa kansanliikettä ilman opetuslapseuttamista, ja Jeesuksen toimintamalli on kaikkein tuloksellisin: ”Vain noudattamalla Kristuksen menetelmää voimme todella tavoittaa ihmiset. Vapahtaja liikkui siellä, missä ihmiset olivat ja osoitti haluavansa heidän parastaan. Hän ilmaisi myötätuntonsa heitä kohtaan, täytti heidän tarpeensa ja voitti heidän luottamuksensa. Sitten hän pyysi heitä: ”Seuraa minua.”⁶ Tämä on viisiosainen prosessi: Kohtaa, kotiuta, kasvata, varusta ja lähetä-moninkertaista.

Prosessi

- 1 Kohtaa
- 2 Kotiuta
- 3 Kasvata
- 4 Varusta
- 5 Lähetä-moninkertaista

Kutsu

- Tule katsomaan
- Seuraa minua
- Kalasta kanssani
- Rakasta vihamiestäsi
- Vastaanota Pyhä Henki

Kutsun luonne

- kokemuksellinen
- suhdelähtöinen
- osallistava
- uhrautuva
- voimauttava

Mietteesi ja kysymyksesi

Mikä oli parasta (kertomuksessa) Jeesuksen suhteessa samarialaiseen naiseen?

Jakaminen

Mikä tässä kertomuksessa on sellaista, mistä kerrot niille ystäville, jotka ovat matkalla kanssasi?

Mitä kerrot ja miten suhtaudut tämän jälkeen heihin, joita sinä kannustat tutustumaan Jeesukseen paremmin?

Lähdeviitteet

¹ Lue 1. Moos. 41:45; 48:1–22; 50:22–26; Joos. 24:1–32; Hepr. 11:22.

² Mishna Shebiith, 8:10.

³ Bailey 2008:201–202.

⁴ Bailey 2008:202.

⁵ Bailey 2008:214–215.

⁶ Ellen White, *Suuren Lääkärin seuraajana*, Kirjatoimi, 2005:108.